

สารบัญ

ส่วนที่ I : ความรู้พื้นฐานเรื่อง “ตุลาการภิวัตน์”

๑. “ตุลาการศาสตร์” (Judicial Process / “ไซบัง กักชี” Saiban Gaku) ๑๐
๒. “ตุลาการภิวัตน์” หมายถึงตุลาการมีอำนาจแผ่กว้างขึ้นใน ๒ ด้าน ๑๒
๓. “ตุลาการภิวัตน์” ในด้านที่ ๒ ๑๔
 - ตุลาการตีความก้าวหน้า vs. ตุลาการตีความยับยั้ง (Judicial Activism vs. Judicial Restraint) ๑๕
 - ตุลาการวางนโยบายสาธารณะ (Judicial Policy Making) ๑๕
๔. “ตุลาการวางนโยบายสังคม” (Judicial Policy Making) -- ๑๖
 - ตุลาการกีดกันความคิดว่าง Social Policy เสมอ

ส่วนที่ II: “ตุลาการภิวัตน์”

อำนาจตุลาการแผ่กว้างขึ้นทั่วโลก

๕. คดีตัวอย่าง “ตุลาการภิวัตน์” ในชาติ Common Law และ Civil Law ๒๘
 - ๕.๑ สหรัฐอเมริกา (Common Law) ๒๘
 - คดีเสรีภาพในการทำแท้ง ๒๘
 - คดีปฏิรูปเรือนจำสหรัฐฯ ๒๘
 - คดีถอดเครื่องช่วยหายใจ ๒๘
 - คดีผู้ก่อการร้าย ๒๙
 - คดีห้ามโฆษณาบุหรี่ที่แฉงไม่ชัดไฟในอเมริกา ๒๙
 - คดีสิทธิคนตาบอดในอเมริกา ๒๙

๕.๒ อินเดียน (Common Law / Mixed) ๓๐

- คดีที่ใช้หลัก Public Trust (รัฐคือผู้ดูแลสิ่งแวดล้อม) ที่อินเดีย ๓๐
- คดีมลพิษทำลาย “ทัชมาฮาล” ที่อินเดีย ๓๐
- คดีห้ามนำเข้าสารพิษที่อินเดีย ๓๐

๕.๓ เยอรมนี (Civil Law) ๓๑

- ศาลรัฐธรรมนูญเยอรมันตัดสินวางนโยบายสิ่งแวดล้อม ๓๑

๕.๔ ฝรั่งเศส (Civil Law) ๓๑

- คณะตุลาการรัฐธรรมนูญคุ้มครองสิทธิในการชุมนุม ๓๑

๕.๕ ญี่ปุ่น (Civil Law / Mixed) ๓๒

- คดียึดอวกาศอุบัติเหตุจรวด ๓๒
- คดีโรคเรื้อน ๓๓
- คดีเลือกปฏิบัติเพราะสัญชาติ ๓๕
- คดีเลือกปฏิบัติที่ป้อนน้ำพุร้อน “อนเซ็น” ๓๖
- คดีแรงงานฟาส ๓๗
- คดีโรคปอดดำ ๓๘
- คดีดอกเบ๊ยบูดริด ๔๐
- คดีเหยียบกันตาย ๔๑
- คดีสิทธิฟ้องคดีมลภาวะด้านเสียง ๔๓
- คดีสัญชาติเด็ก ๔๓

๕.๖ ไต้หวัน (Civil Law / Mixed) ๔๓

- คดีย้ายเมืองหลวง ๔๓

๕.๗ อิสราเอล (Civil Law / Mixed) ๔๔

- คดีรัฐสร้างกำแพงรักษาความปลอดภัย ๔๔
- คดีรัฐย้ายชาวยิวจากฉนวนกาซา & เวสต์แบงก์ ๔๕

๖. ศาสตร์ใหม่ในเรื่อง “พฤติกรรมตุลาการ” (Judicial Behavior)	๔๖
• ทศนคติของตุลาการมีผลต่อการตัดสินคดีหรือไม่	๔๖
• “ปฏิกริยามหาชน” ต่อคำตัดสินของศาลฎีกา	๔๙

ส่วนที่ III: “ตุลาการภิวัตน์” ในเมืองไทย

๗. ตุลาการภิวัตน์ไทย ในภาค ๑	๕๒
๘. ศาลปกครองไทย ตัดสินเช่นไร (บทสำรวจขั้นต้น)	๖๒
• ตุลาการศาลปกครองไทยใน ๒ บทบาท	๖๒
• (กย. ๒๕๔๕) คดีโคบอลท์	๗๕
• (สค. ๒๕๔๗) คดีเพิกถอนสัมปทานโรงโม่หิน	๗๖
• (พย. ๒๕๔๗) คดีชุมนุมคลองด่าน	๗๗
• (ธค. ๒๕๔๗) คดีชุมนุมบ่อम्मหากาฬ	๘๐
• (พค. ๒๕๔๙) คดีเลือกตั้ง ๒ เมษายน	๘๓
• (กค. ๒๕๔๙) คดีทุบทางเท้า	๘๓
• (มค. ๒๕๕๐) คดี อลัมพ.	๘๕
๙. ศาลยุติธรรมไทย ตัดสินเช่นไร (บทสำรวจขั้นต้น)	๙๓
• (มีค. ๒๕๔๗) คดีโคบอลท์	๙๓
• (ธค. ๒๕๔๗) คดีทอผ้าไทย-มาเลเซีย	๙๕
• (สค. ๒๕๔๙) คดีอิลิตี	๙๖
• (กย. ๒๕๔๙) คดีอ่าวมาหยา	๙๘

๑๐. คำตัดสินคดียุบพรรคโดยศาลไทย - -	๑๐๒
ใช้ “ตุลาการภิวัตน์ภาค ๒” หรือไม่ ?	

ส่วนที่ IV: คั่นช่องสองตุลาการไทย

๑๑. ๔ กลุ่มชุมชนต้นแบบ - - “คั่นช่องสองตุลาการไทย”	๑๐๙